

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської
сільської ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Самеах»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса – 2025

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 27 лютого 2025 року

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20-21 лютого 2025 року). Редколегія: І.А.Княжева,
Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцан, І. О. Бартенєва,
О.П.Ноздрова, І.С.Артемєєва, П.П.Кинєва. Одеса: Університет
Ушинського, 2025. 225 с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» Ірина Анатоліївна
Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка кафедри мовної
підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ
Євгенія Василівна Тягнирядно

Відповідальні редактори: кандидати педагогічних наук,
доценти, доценти кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д.Ушинського» Оксана Павлівна Ноздрова, Ірина Олександрівна
Бартенєва

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2025

© Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області, 2025

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква—Op Sameax», 2025

процесу та активізації пізнавальної діяльності учнів.....	144
21. Л.В. Саєнко Інноваційні освітні технології: новий підхід до процесу навчання у закладах вищої освіти.....	148
22. Є.В.Тягнирядно Комуникативна компетентність майбутніх правоохоронців: основні ознаки й умови формування.....	155
23. О.П.Ноздрова, С.О.Клименко Діяльність педагога на уроках іноземної мови в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	158
24.Т.Ю. Осипова Формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів під час професійної підготовки.....	164
25.І.О. Бартенєва Роль педагогічної культури в професійній діяльності сучасного вчителя.....	173

СЕКЦІЯ: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

26. Л.О. Калінчук Розвиток емоційного інтелекту як основи формування позитивного ставлення учнів до навчання.....	182
27.В.В.Махсма Використання ChatGPT на уроках англійської мови: переваги, виклики та перспективи	191
28. В.В.Чуренова Впровадження ігрових технологій на уроках української мови та літератури.....	200
29. Г.В. Безклубенко Формування предметної та ключових компетентностей учнів у процесі вивчення фізики.....	211

5. Могиляста С.М. Аналіз теоретичних підходів розвитку емоційного інтелекту особистості. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. С. 362-369.

6. Омельченко І.М. Психологічні основи діагностики соціального інтелекту у дошкільників із інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву, 2023. 232 с.

7. Сергієнко Л.П. Психолого - педагогічні основи формування особистості, 2008. 259 с.

8. Цюприк А.Я. Соціально-психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту особистості, 2016. 536 с.

9. Чекановська І. Формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: теорія і практика, 2022. Вересень. Том 2. 76 с.

Махсма Вікторія Валеріївна

вчитель англійської мови

Одеського приватного закладу освіти

«Тіква–Ор Самеах»

ВИКОРИСТАННЯ CHATGPT НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. В умовах швидкого розвитку цифрових технологій традиційні методи навчання все частіше замінюються інноваційними інструментами, що дозволяють зробити освітній процес більш інтерактивним, доступним та цікавим. Одним з таких інструментів є ChatGPT — штучний інтелект, здатний до ведення діалогу, генерації текстів та надання різноманітних освітніх послуг. Використання ChatGPT на уроках англійської мови відкриває нові можливості для розвитку мовних навичок учнів, але водночас ставить перед вчителями низку важливих питань.

Перша проблема полягає в тому, як ефективно інтегрувати ChatGPT в освітній процес з урахуванням специфіки

викладання іноземних мов. Чи може чат-бот замінити або доповнити традиційні методи навчання, зберігаючи при цьому високий рівень ефективності? Як правильно застосовувати цей інструмент для розвитку різних аспектів мовних компетенцій, таких як говоріння, письмова мова, слухання і читання?

Друга проблема пов'язана з потенційними обмеженнями використання штучного інтелекту в освіті. Хоча ChatGPT має здатність генерувати тексти та вести діалоги, його відповіді не завжди є точними чи відповідними до конкретного контексту. Це може стати проблемою при навчанні, де важливо не лише зберігати мовну правильність, але й враховувати культурні та соціальні нюанси. Як забезпечити контроль за використанням ChatGPT в класі, щоб учні не отримували некоректної або поверхневої інформації?

Крім того, виникає питання психологічного аспекту: чи буде учням комфортно та ефективно взаємодіяти з комп'ютерною програмою замість вчителя або співрозмовника? Чи можуть вони відчувати недостатність емоційного зворотного зв'язку в такому типі взаємодії?

Отже, використання ChatGPT на уроках англійської мови ставить низку завдань, які потребують комплексного підходу до інтеграції технологій в освітній процес. Необхідно знайти оптимальні методи поєднання традиційних підходів із новітніми інструментами для досягнення максимальних результатів у навчанні іноземної мови.

Останні дослідження та публікації свідчать про зростаючу інтеграцію ChatGPT у процес викладання англійської мови, що відкриває нові можливості та виклики для освітян.

Переваги використання ChatGPT:

- **Покращення мовних навичок:** ChatGPT сприяє розвитку навичок спілкування іноземною мовою, створенню контенту, вирішенню завдань, автоматичному перекладу текстів, а також вивченню ідіом та сленгу [3, 25-30].
- **Індивідуалізований підхід:** Використання ChatGPT дозволяє адаптувати освітній процес до потреб кожного учня,

надаючи персоналізовані пояснення та приклади граматичних правил, лексики та ідіом [2].

- Спрощення підготовки до уроків: Вчителі можуть використовувати ChatGPT для генерації планів уроків, розробки вправ та скорочення текстів, що спрощує підготовку до занять [5].

Виклики та застереження:

- Залежність від технологій: Існує ризик, що учні можуть стати пасивними слухачами, покладаючись на ChatGPT, що може знизити їхню здатність до критичного мислення. Важливо навчити дітей свідомому використанню ШІ, щоб підтримувати активну участь в освітньому процесі.

- Етичні питання: Використання ChatGPT для виконання домашніх завдань може призвести до питань академічної доброчесності. Деякі учні використовують ШІ для написання есе, що викликає занепокоєння щодо чесності та якості навчання [11].

Мета статті: дослідити можливості використання інструментів штучного інтелекту, зокрема ChatGPT, у процесі викладання англійської мови, проаналізувати ефективність інтеграції ChatGPT в освітній процес, визначити його вплив на розвиток мовних навичок учнів, адаптацію до індивідуальних потреб, а також виявити ризики та етичні виклики, які можуть виникнути в освітньому середовищі.

Виклад основного матеріалу. Англійська мова є мовою міжнародного спілкування, бізнесу, освіти та науки. Вона відкриває безмежні можливості для кар'єри, навчання та подорожей.

Таким чином, в сучасному світі інформаційних технологій та швидкого розвитку штучного інтелекту використання новаторських підходів в освітньому процесі набуває все більшої актуальності. Одним із таких підходів є використання чатботів, таких як GPT (Generative Pre-trained Transformer), на уроках англійської мови. Чатботи GPT, розроблені компанією OpenAI, базуються на машинному навчанні та природній

обробці мови і можуть генерувати тексти, що надзвичайно реалістичні та адаптовані до потреб користувача.

Використання чату GPT на уроках англійської мови може стати ефективним інструментом для залучення учнів до освітнього процесу. Цей підхід сприяє інтерактивному навчанню, розвитку навичок мовлення та розуміння англійської мови, а також створює можливості для індивідуалізованого підходу до кожного учня.

Згідно з дослідженнями в галузі машинного навчання та штучного інтелекту GPT є однією з найпередовіших технологій, здатною забезпечувати інтерактивність і персоналізоване навчання [11]. Як зазначають Я. Гудфелов, Й. Бенгіо та А. Курвіль, подібні системи базуються на багат шарових нейронних мережах, що дає змогу обробляти та генерувати природну мову на високому рівні [7].

Переваги використання Чатботів у навчанні англійської мови:

1. Залучення учнів: Чатботи створюють інтерактивне середовище, яке може зацікавити учнів і підтримати їхню мотивацію для вивчення англійської мови.

2. Індивідуалізоване навчання: Чатботи можуть надати індивідуалізоване навчання, адаптуючи свій контент до потреб кожного учня.

3. Практика мовних навичок: Використання чатботів дозволяє учням практикувати різні мовні навички, такі як читання, письмо, граматику та вимова, через реальні розмови.

4. Надання зворотного зв'язку: Чатботи можуть надавати миттєвий зворотний зв'язок учням, що допомагає їм коригувати помилки та покращувати свої навички.

5. Доступність: Чатботи можуть бути доступні в будь-який час із будь-якого пристрою з підключенням до Інтернету, що робить їх зручним інструментом для самостійного навчання.

Приклади використання Чатботів у навчанні англійської мови:

1. Практика розмовної мови: чатботи можуть моделювати реальні розмови на англійській мові, дозволяючи учням вдосконалювати свої навички спілкування.

2. Вивчення нових лексичних одиниць: чатботи можуть надсилати учням нові слова або фрази для вивчення та надавати пояснення їх значень.

3. Тестування знань: чатботи можуть проводити тести з різних аспектів англійської мови, що допомагає учням оцінити свій рівень знань.

4. Коригування граматичних помилок: чатботи можуть автоматично виправляти граматичні помилки учнів та надавати пояснення правильних варіантів.

5. Підтримка зацікавленості: чатботи можуть надавати додаткові матеріали з англійської мови, такі як цікаві статті, відео або аудіозаписи, щоб стимулювати зацікавленість учнів.

Інтеграція інструментів штучного інтелекту, таких як чат GPT, в освітній процес відкриває нові можливості для вчителів і учнів. Використання GPT може бути надзвичайно корисним під час вивчення мов, розвитку креативності та формування критичного мислення. Наведемо кілька практичних прикладів застосування GPT у різних класах і під час різних тем

1. Складання діалогів

Класи: 5-9 класи.

Теми: «Мій день», «Подорож», «Магазин».

Учні можуть використовувати чат GPT для створення діалогів на задану тему. Наприклад, вони пишуть початок діалогу, а GPT генерує відповідь. Це допоможе їм покращити розмовні навички та вивчити нову лексику.

Завдання зі складання діалогів отримало позитивний відгук серед учнів 5–9 класів. Вони відмітили, що взаємодія з ChatGPT значно спрощує процес створення діалогічних конструкцій та збагачує словниковий запас. Особливо ефективним цей метод виявився для учнів із середнім рівнем знань, які потребували підтримки у формулюванні висловлювань. Додатково було відзначено, що залучення III

сприяє підвищенню мотивації до навчання через елементи інтерактивності.

2. Створення текстів

Класи: 7-11 класи.

Теми: «Опис природи», «Есе про моє місто».

Учні вводять тему або ключові слова, а GPT допомагає створити текст. Потім вони редагують його, додаючи власні ідеї. Це сприяє розвитку письмових навичок і вміння структурувати текст.

Учні 7–11 класів загалом позитивно оцінили використання ChatGPT для створення текстів на задані теми. Більшість дітей відмітили, що генерація текстів за допомогою ШІ допомагає їм краще структурувати власні думки та розвивати навички редагування. Проте деякі учні висловили занепокоєння щодо того, що запропоновані тексти інколи виглядають надто узагальненими та потребують значного доопрацювання для відповідності індивідуальному стилю письма.

3. Переклад

Класи: 9-11 класи.

Теми: «Переклад художніх текстів», «Робота з документами».

Учні використовують GPT для перекладу текстів з англійської або української мов. Потім вони порівнюють переклад з оригіналом, аналізуючи можливі неточності. Це сприяє розвитку навичок аналізу та розуміння мовних особливостей.

Учні 9–11 класів зазначили, що така практика допомагає швидко отримати базовий переклад, який потім можна аналізувати та редагувати. Однак під час роботи з художніми текстами учні звернули увагу на можливі стилістичні неточності, особливо щодо передачі образності та емоційного забарвлення. Таким чином, завдання сприяло не лише вдосконаленню навичок перекладу, а й розвитку критичного мислення.

4. Творчі завдання

Класи: 6-9 класи.

Теми: «Написання історій», «Створення коміксів».

GPT може допомогти придумати сюжет або діалоги для творчих завдань. Наприклад, учень вводить кілька ключових слів, а GPT пропонує ідеї. Це розвиває уяву та заохочує до творчості.

Учні 6–9 класів активно залучали ChatGPT для написання історій та створення коміксів. Вони наголошували на тому, що генерація сюжетів значно полегшує процес придумування ідей та надихає на творчі експерименти. Деякі учні зазначили, що взаємодія зі штучним інтелектом допомагає долати страх перед чистим аркушем. Однак інколи запропоновані ідеї здавалися передбачуваними або шаблонними, що вимагало додаткової адаптації.

5. Дебати

Класи: 10-11 класи.

Теми: «Екологія», «Сучасні технології».

GPT можна використовувати як «віртуального оппонента» для тренування дебатів. Учні задають питання або пропонують аргументи, а GPT відповідає, дозволяючи їм відпрацювати навички переконання та критичного мислення.

Використання ChatGPT у рамках дебатів серед учнів 10–11 класів було сприйняте неоднозначно. Деякі учасники відзначили, що штучний інтелект може виступати ефективним опонентом, оскільки пропонує структуровані аргументи та контраргументи. Водночас частина учнів вказала, що відповідям GPT інколи бракує глибини та індивідуальності, що знижувало рівень залученості до дискусії. Незважаючи на це, загальний ефект від завдання оцінювався як позитивний, оскільки воно сприяло розвитку навичок аргументації та аналізу інформації.

Загалом використання ChatGPT в освітньому процесі було сприйнято учнями позитивно. Вони відзначили його роль у покращенні мовних навичок, розширенні словникового запасу

та підвищенні мотивації до навчання. Разом із тим результати експерименту вказують на необхідність адаптації отриманих відповідей для збереження індивідуального стилю та глибшого аналізу запропонованих ідей. Відтак, інтеграція ШІ в освітній процес може бути ефективною за умови раціонального використання та поєднання з традиційними методами навчання.

Інноваційні заклади освіти вже почали впроваджувати чатботів в освітній процес. Наприклад, деякі вчителі використовують чатботи для домашніх завдань, підтримки учнів під час самостійної роботи та організації інтерактивних уроків.

Спираючись на власний досвід з використання чату GPT на уроках англійської мови слід зазначити, що він є позитивним та захоплюючим. Починаючи з впровадження цієї технології у своїй педагогічній практиці, був помітний значний прогрес у навчанні учнів різних вікових груп і покращення їхнього рівня володіння англійською мовою.

Завдяки чату GPT, учні мали можливість взаємодіяти зі штучним інтелектом у реальному часі, виконуючи різноманітні завдання та вправи, спрямовані на покращення навичок англійської мови. Ця інтерактивна форма навчання стимулювала їхній інтерес та мотивацію до вивчення мови, оскільки вони відчували себе активними учасниками освітнього процесу.

Крім того, використання чату GPT дозволило персоналізувати освітній процес, враховуючи індивідуальні потреби та рівень знань кожного учня. Завдяки адаптивним завданням і вправам, є можливість забезпечити ефективне навчання для кожного учня, що сприяє їхньому успіху та розвитку.

Висновки. Треба зазначити, що використання чату GPT на уроках англійської мови є дуже позитивним і продуктивним. Ця технологія не лише стала ефективним інструментом для покращення освітнього процесу, але й створила умови для

більшій зацікавленості учнів та мотивації до навчання. Завдяки інтерактивності й універсальності GPT, учні отримали можливість розвивати свої навички у цікавий та сучасний спосіб, а вчителі — урізноманітнити свої уроки та отримати нові ідеї для їх проведення.

Залучення штучного інтелекту, такого як GPT, сприяє підготовці учнів до викликів майбутнього, де цифрові технології відіграють ключову роль. Такі інноваційні підходи допомагають учням не тільки краще засвоювати матеріал, але й розвивати критичне мислення, креативність та впевненість у своїх знаннях. Впровадження чату GPT стало джерелом задоволення як для вчителів, так і для учнів, підкресливши важливість інтеграції сучасних технологій у систему освіти.

Література

1. Білецький В.С., Ковальова О.Г. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі. *Наукові записки НАН України*, 2021. С. 10-15.

2. Іваненко О.М. Штучний інтелект у навчанні англійської мови: індивідуалізація та адаптація. *Cases.Media*, 2023. С. 34-36. URL: <https://cases.media/article/6-variantiv-yak-vikoristati-chatgpt-dlya-vivchennya-angliiskoyi> (дата звернення: 21.01.2025).

3. Ковальова Н.В. Використання ChatGPT у навчальному процесі: переваги та ризики. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2023. № 5. С. 25-30. URL: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1660> (дата звернення: 21.01.2025).

4. Козак І.М., Колос М.І. Інноваційні технології у викладанні іноземних мов. *Освітній процес у глобалізованому світі*, 2021. С. 65-78

5. Петрова І.В. Презентація: Використання ChatGPT в освітньому процесі на уроках іноземної мови. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-vikoristannya-chat-openai-v->

osvitnomu-procesi-na-urokah-inozemno-movi-371306.html (дата звернення: 21.01.2025).

6. Brown, T., et al. Language models are few-shot learners . *Advances in Neural Information Processing Systems (NeurIPS)*, 2020. С. 34-37.

7. Goodfellow, I., Bengio, Y., & Courville, A. *Deep Learning*. MIT Press, 2016. С. 166-169.

8. Harmer, J. *The Practice of English Language Teaching*. Pearson, 2015. С. 178-182.

9. Johnson R. The ethical dilemma of AI in education. *The Times*, 2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/homework-cheats-parents-need-to-know-mnjdwjml> (дата звернення: 21.01.2025).

10. Sammut, C., & Webb, G. I. *Encyclopedia of Machine Learning and Data Mining*. Springer, 2017. С. 67- 80.

11. Smith J. How AI is changing ESL education. *Talken Blog*, 2023. URL: <https://talken.cloud/blog/using-ai-in-esl-teaching> (дата звернення: 21.01.2025).

Чуренова Віра Вікторівна,
вчитель української мови та літератури
Одеського приватного закладу освіти
«Тіква–Op Sameax»

ВПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Вступ. Сучасні освітні тенденції вимагають впровадження інноваційних підходів до навчання, серед яких ігрові технології займають важливе місце. Їх використання активізує пізнавальну діяльність учнів, розвиває критичне мислення і творчі здібності. Особливо важливим є застосування ігор на уроках української мови та літератури, адже вивчення мовних правил і літературних творів стає

Наукове видання

**МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 20-21 лютого 2025 року

Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова,
О. А. Галіцан, І.О. Бартенєва, О.П.Ноздрова, І.С.Артемьєва,
П.П.Кинєва.

Віддруковано з оригінал-макету
Підп. до друку 03.03.2025. Формат 60 \90\16
Папір офсетний. Друк різнографічний. Обсяг вид. арк. 1,5
Тираж 100 прим. Зак. №194
Віддруковано в копіривальному центрі «Магістр»
м.Одеса, вул.Мечнікова,36, тел. +38(063)890-82-36
Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 30.12.2022 р.